

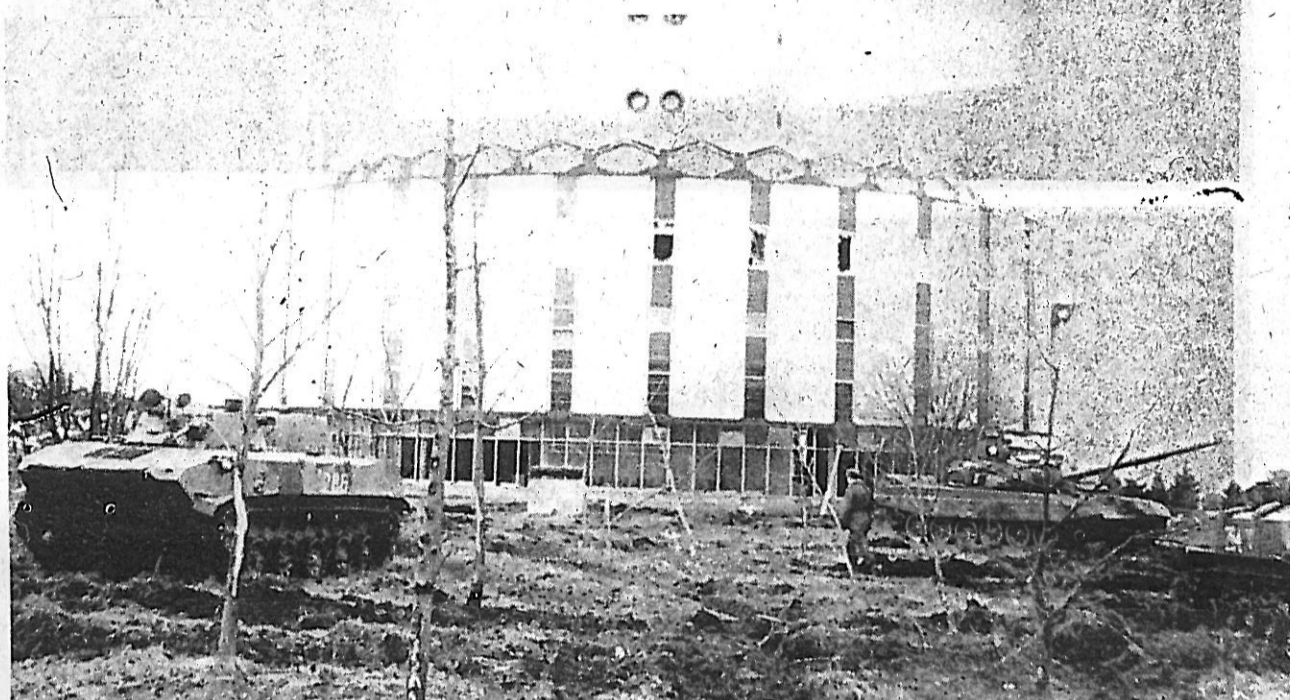
AUKŠTAITIS

Lietuvos SAJODŽIO Utenos rajono tarybos leidinys

1991 m. sausio 16 d. Nr. 8 [18]

Kaina 20 kp

LIETUVA, NEUŽMIRŠK SAUSIO 13-osios!

Nobelio taikos premijos laureato argumentai — tankai!

Tą naktį iš miego mus pažadines sirenos kauksmas, tarsi simbolizuodamas baisios tragedijos pradžią, aidėjo virš neramiai snaudusio miesto. Gatvėmis signalizuodamos pralėkė kelios lengvosios mašinos. Pabudę žmonės skubėjo prie ryšių mazgo, o iš ten į Utenio alkštę, kurioje jau laukė autobusai. Po trumpo pasitarimo nutarta važiuoti į Vilnių, prie Aukščiausiosios Tarybos pastato. Ginti tai, kas šiuo metų svarbiausia. Visi atėjusieji jau žino, kad yra aukų, kad važiuoti pavojinga, tačiau jau už pusvalandžio septyni autobusai pajuda Vilniaus link. Paskutiniuosius du stabdo nepažįstami ir neaiškių tikslų skatinami jaunuoliai. Šie atkalbinėja nuo važdavimo Nes ten šaudo.

Tankai važiuoja tiesiai per autobusus ir t. t. Nepavykus atkalbėti, nusikeičia tais pačiais keiksmams, ta pačia kalba, kuri sklido iš sužvėrėjusių desantininkų gerklų prie TVR bokšto vos prieš porą valandų. Tamsoje nespėjame išveikti atkalbinėtoju „Žigulių“ numerio.

Autobusas rieda tuščiu betoniniu Vilniaus link. Viduje tylu, tik valytuvai gurgždėdami braukia nuo stiklo šlapią sniegą, o širdis spaudžia nerimas. Atrodo dar niekad taip ilgai nesitęsė kelionė į Vilnių. Radijas tyli ir į galvą plūsta patys baisiausi spėjimai.

Pagalčiau autobusas sustoja prie Pedagoginio instituto. Arčiau jau neprivailiai. Šie atkalbinėja nuo važdavimo Nes ten šaudo. prie rūmų ir daugybė žmo-

nių, skubančių ta pačia krypimi, nuteikia optimistiškiau.

Prie rūmų neprisibrausi — tiek žmonių. Tai vienur, tai kitur pasakoją skerdynių prie televizijos bokšto liudininkai. Tai girdėdamos, moterys verkia, vyrų gniaužia kumščius, visų akys žeri, o lūpos pačios siunčia prakeiksmus žudikams ir jų ideologams.

Be žodžių, be komandų statomos barikados. Rastai, lentos, armatūros strypai verčiami į krūvas, rūmų sienos apipinamos geležiniu tinklu. Per dvi valandas rūmai tampa tvirtove. O žmonės vis dar plūsta. Rimtis, susiklausymas, paskui kunigą kartojami maldos žodžiai.

Apie 12 val. pasigirsta šauksmas, kad iš priešingos rūmų pusės atvažiuo-

ja tankai. Iš tikrųjų, link tunelio važiuoja keletas tankų ir šarvuotųjų. Minia pradeda skanduoti: „Žudikail“ Vienas tankistas lyg tai juokaudamas kilstelė žmonių link automata. Ši kartą tankai pravažiuoja pro šalį...

Vidurdienį, atslūgus įtampai, nuvykstame į tragedijos vietą prie TVR bokšto. Karoliniškėse sustinkame du šarvuotuosius, kurių garsiaakalbiai skelbia apie įvestą komandanto valandą ir žada išgelbėti mus nuo mūsų pačių... Prie bokšto skamba verksmingas drg. Jermalavičiaus balsas: „Broliai ir sesės lietuvių, mes nenorime kraujo praliejimo. Atėjo jūsų, paprastų darbininkų, valstiečių ir eilinių tarnautojų valdžia...“

(Nukelta [2 psl.])

Nepriklausomybė — viltis

Tai ir išsigelbėjimas iš dvasinio genocido! Sitlek teriota Lietuvos žemė, o gyvybė ir tvirtybė protėvių doros ir teisingumo genais perduota ir mums, jei iš viso galėjome ateiti iki šios dienos! Tik dabar arba niekad turime apsispręsti, ar galėsime pakilti virš visuotinių praradimų: alkoholio, tamsumo, vagių ir VSK informatorių.

Atgimimas — ne vien džiaugsmo, bet ir pavojaus pojūtis, suvokimas, kad nebegalime gyventi niokojimų ir ultimatumų sąlygomis, nors galbūt ir esame nemalonūs „spuogas“ senosios Europos veide, sujaukę Maskvos ir Gorbio besizavinėlio pasaulio mlegulstumą ir tariamą ramybę.

Dar taip neseniai, 1988-aisiais, Lietuva sužinojo apie Rainius, Kuropatus, pasmerktuosius Laptevų jūros salose.

Praėjo skausmingoji birželio 14-oji. Vilniaus širdyje tą dieną ir trispalvė buvo pasirodžiusi, o tą pačią vasarą, tik po kelių savaitžių, plaukštėsi trispalvių jūra. Tauta, pajutusi jėgų antplūdį, pareikalavo teisės pati spręsti savo likimą.

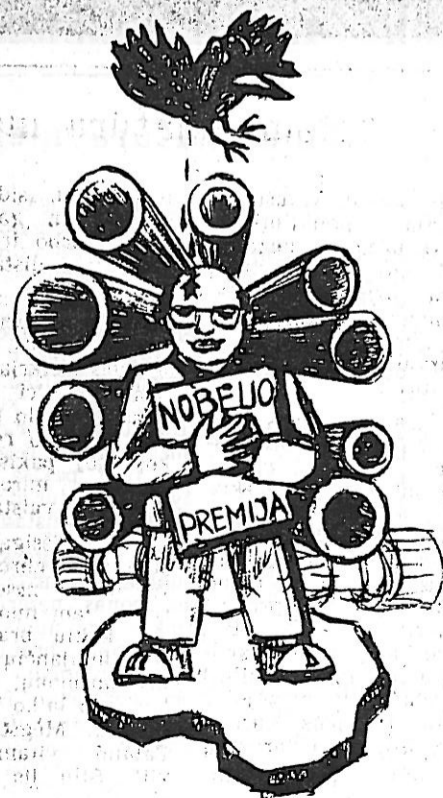
Toji 1988-ųjų stebuklų vasara, kurią Lietuvos Sąjūdis įkopė į Everestą. Argi kada nors užmiršime spalio 22-ąją ir 23-ąją dienas? O Baltijos kelią?

Stebuklų vasara tęsėsi iki tautos valia buvo paskelbta Nepriklausomybės Deklaracija. Dabar jau reikia kiekvieno iš mūsų konkretaus darbo ir indėlio į šį išsvajotą tikslą!

Išmušė valanda, kada didžiausias pavojus mums, pabūgusiems laikinų nepatogumų, benurzgiantiems dėl sunkumų, o gal ir ne visada sotaus gyvenimo. Nes pralaimėję šį sykį nuskestume represiją ir diktatūros liūne. Tada jau amžiams išnyktume nuo pasaulio žemėlapių kaip senieji prūsai ir jotvingiai. Atelties mokslininkams beliktų studijuoti praeitį ir apgalvoti, kad būta tokių baltų, gyvavusių tokią Lietuvą...

Stal dėl ko Nepriklausomybę mums reikia ginti vėl susikibus rankomis, branginant ją kaip gyvybę.

Emilija FEDARAVICIENE
Miesto tarybos deputatė

B. Kimtylos piešinys

Nobelio taikos premijos laureato argumentai — tankai!

(Atkelta iš 1 psl.)

Liudininkai pasakojo, kad tuo metu, kai desantininkų kulkos kapojo nekaltų žmonių kūnus ir traškė juos tankų vikšrais, skambėjo tie patys Jermalavičiaus žodžiai.

Aplink visą bokštą tankai, šarvuočiai, kareiviai. Ir ne kareiviai, nes tų žiaurių veidų savininkų, iki bukumo išdresiruotų „prikazų“ vykdytojų, žmonėms vadinti negalima. Apėjus visą vielų tvora apivertę teritoriją, mintyse kyla palyginimas apleto zoologijos sodą ir jame uždarytus labai pavojingus žvėris. Tačiau atkišti žmones automatai veja bet kokią linksmesnę mintį šalin. Tolstame nuo tankų vikšrų suardytų šlaitų, lydimi verkšlenančio apie paprastų žmonių valdžią Jermalavičiaus balso ir raginami eiti namo, niekuo nesirūpinti. Nes žada pasirūpinti „armija išvaduo-toja“...

Vėl grįžtame prie Auksčiausiosios Tarybos, o čia — tūkstančiai žmonių, pasiryžusių apginti savo teisėtai išrinktą valdžią.

Ne, mister! Gorbi, ir jūs, savo mundurus nekaltų žmonių krauju susitepę soldofonai. Lietuvos jau nebeparklupdysite... Komunizmo saulutė leidžiasi ir gorbimanija praeina, o kruvini nusikaltimai žmonių atmintyje lieka. Ir metal jau ne keturiasdešimtieji, naivuolių beveik nebeliko, tik saujelė sąžinę praradusių burokevičių, kuolelių, lazutkų, naudžiūnų ir kitų lietuviškųjų kvyslingų.

Kai prieš vienuolika mėnesių Vilniuje lankėsi TSKP gensekas Gorbačiovas, vietinė partinė nomenklatura neišdrįso jo atsi-vesti į daugiakūstantinį žmonių mitingą Katedros aikštėje. Gerai, kad nors paprastas kuro aparatūros gamyklos darbininkas išsakė lietuvių tautos siekius geriau už visą būrį mokytųjų akademikų, kurie miksėjo prieš Gorbačiova kaip pamokos neišmokę mokinukai.

Atsiminkit, gėlės okupantams Lietuvoje nežydės!

Vytenio BREIVOS fotoreportažas

GORBI
PABU ČIUOK
TU MUMS
↓...

Nuotraukose: tvirtinami AT rūmai; barikada Gedimino prospekte; populiarus plakatas.

Lietuvos Tautininkų Sąjunga kviečia!

Šių metų spalio mėnesį Lietuvos Respublikos Mokslų Akademijos salėje atsi-kūrė Lietuvos Tautininkų Sąjunga. Prilimti LTS įstatai ir programa. Išrinkta dešimties žmonių LTS Taryba, o jos pirmininku — Rimantas Smetona.

Kokia gi ta LTS? Šios sąjungos ištakų galima rasti jau 1831 ir 1863 metų sukilimų tiksluose. Pagrindinis — noras atsi-kratyti rusiškųjų okupantų. Tautinė savimonė ypač išryškėjo XX amžiaus pradžioje. Tai liudija 1905 m. Vilniaus Didysis Seimas, 1917 m. Vilniaus lietuvių konferencija ir kitos ženklios Lietuvos istorijos datos.

Oficialioji LTS išikūrimo data laikoma 1924 m. Ne atsitiktinai LTS vadinama su Antano Smetonos vardu. Jis buvo vienacis Lietuvos Tautininkų Sąjungos steigėjas ir vadovų. Ilgą laiką tarp A. Smetona buvo vadnamas Lietuvos priešų, o jo valdymas — išnaudojimo laikotarpiu. Šiandien jau pradinukas gali pasakyti, kaip tuo metu lietuviai buvo „išnaudojami“. Galima tvirtinti, kad be 1926 m. gruodžio 17 d. perversmo, kuriam vadovavo A. Smetona, lietuvių tauta nebūtų priėmusi ir Kovo 11 dienos Nepriklausomybės atstatymo akto. Šiandien bolševikinio mąsty-

mo žmonėms, o taip mąstančių yra ir socialdemokratų partijos narių, ką bekalbėti apie LKP narius, dar daug kyla klausimų dėl LTS reikalingumo. Ypač jiems neįkandamas 11 skyriaus 4 punktas, kuriame rašoma: „LTS nariu gali būti lietuvis — Lietuvos Respublikos pilietis, sulaukęs 18-os metų amžiaus, pripažįstantis LTS programą ir įstatus“. Tuoju kaltinama nacionalizmu, tautų pjudyumu ir kitais būtais ir nebūtais griekais. Atsakymą galima rasti Lietuvos Respublikos (1918—1940) istorijoje. Juk gyveno skirtingų tautybių ir religijų žmonės ir nebuvo problemų, kurios šiandien kyla nesusingaudantiems LTS veikloje. Išties, gražių „vaisių“ davė gyvenimas broliškoje tarybinėje šeimoje. Be to, dar reikia įvertinti ir sąmoningą žmonių klaidinimą.

Mieli uteniškiai, jeigu manote, kad Lietuvos Tautininkų Sąjunga reikalinga ir duos naudą Lietuvai, tai būkite jos nariais. Šiuo ir kitais klausimais galima pasiteirauti telefonu: 55525, Vytautui Tvaronui. Galėsite nuodugniau susipažinti su LTS įstatais ir programa.

Vidmantas PIMPE
LTS narys, mokytojas

Nomenklatura mėgsta vitaminus

Daug žmonių vaikšto ir lūkurioja poliklinikoje. Vieni skausmo ir negalios suremti, kiti šlaip tikrinasi sveikata, dar kiti siunčiami būtinoms profilaktinėms komisijoms. Pagaliau ir ligonio išvaizda parodo, kiek jis ligotas...

Stal praveria duris žva-lus, raudonskruostis išpuoselėto veido ir putliomis rankomis vyriškis. (Daug kas dar tą rankų minkštumą prisimena, jei kreipdavosi kokiu reikalu į buvusį tarybinį plano komitetą. Vos tik pradėsi ko prašyti — tuoj ir ištiesia savo baltą rankelę, skubindamas užbaigti pokalbį.) Tikriausiai jau atspėjote? Taip, tai tas pats Karolis Zalalis. Išėjęs į užtarnautą poilsį, tapo personaliniu

pensininku, įsidarbino kontoroje, kur galbūt negali gauti darbo ir diplomuoti jauni specialistai.

Na, ką padarysi — gal energijos perteklius, gal pinigų stygius, o gal tiesiog skurdas? Tikriausiai, pastarasis, nes jei kuris gydytojas ir bando rašyti vaistą ant paprasto recepto blanko, tuoj pakliša savo pažymėjimą, nurodantį 50% nuolaidą vaistams.

Ne, neišsigąskite. Jokia sunkia ar chroniška liga šis ponas neserga. Neprireikia jam nuolatos vartoti nei kokių brangių širdį stimuliuojančių preparatų, nei hormonų. Tiesiog laikas nuo laiko pristinga vitaminų. Mėgstamiausi p. Zalalio vitaminai „Udevit“. Šių jis pareikalauja

kiekvieno gydytojo ir būtinai dvigubos dozės!

Pagaliau — ne tai blogiausia. Gal mūsų būsimoji laisva visuomenė galės visiems pensininkams suteikti pigesnius vaistus, o smaguriams — ir vitaminus?

Tačiau šiandien labai graudžiai atrodo tie kontrastai tarp sunkių darbų nualinto, išlampytomis sausgyslėmis ir deformuotais sąnariais kolūkiečio (kuris, tik gaudamas minimalią pensiją, gali pirkti vaistus su 20% nuolaida) ir šiuolaikinio personalinio pensininko, visais būdais (virtinuso socializmo ir savo gerovės pamatus.

USNYS

AUTORIŲ NUOMONĖ NEBOTINAI TURI SUTAPTĮ SU REDKOLEGIJOS NUOMONE

Spaudė Utenos spaustuvė, Kauno g. 33. Užsak. Nr. 138. Tiražas 4000 egz. SL Nr. 491. „Aukštaitis“ is published in the Lithuanian language by the Sąjūdis Utena Council. Editor: V. Breiva

REDKOLEGIJA: Vytenis BREIVA (redaktorius), Petras GALIAUSKAS, Kazimieras PREIKSA, Vytautas PETRONIS, kun. Sigitas SUDENTAS. Redakcijos adresas: Utena, Vytauto a. 1, telef. 55417.